

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก ชัยณรงค์ เชียงทอง
เรื่อง แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต
วันที่ กันยายน 2560 **จำนวนคำ** : 5,824 คำ **จำนวนหน้า** : 12 หน้า
คำสำคัญ หนี้
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ มาใช้ในการดำรงชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ให้กำลังพลกองทัพบกเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) เพื่อให้กำลังพลกองทัพบก มีแนวทางการบริหารจัดการหนี้สินด้วยตนเอง (3) เพื่อให้ทราบแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมงานวิจัยของผู้วิจัยต่างๆ ที่ได้วิจัยไว้ มากล้นกรองเป็นบทสรุป เพื่อยืนยันความถูกต้องของเอกสารการวิจัย ว่ามีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด แนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ที่ทรงเป็นห่วงคนไทย และได้พระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หวังให้คนไทยลดความฟุ้งเฟ้อ ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมให้ทุกคนหารายได้เสริมเพื่อนำมาจุนเจือครอบครัวจะเป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการสถานะหนี้สินของกำลังพลทุกระดับ และสามารถใช้ได้ทุกโอกาสไม่ว่าสถานการณ์โลกจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร ก็มีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความพอเพียง และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เบียดเบียนกัน นำมาซึ่งความสุข และมีขวัญกำลังใจที่ดี พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่รัฐของชาติต่อไป ข้อเสนอแนะสำหรับคุณประโยชน์ของงานวิจัยครั้งนี้ กำลังพลกองทัพบกควรนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ควรหมั่นอบรม ปลูกฝัง ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้รู้คุณค่าของเงิน

และการใช้อย่างประหยัด มัธยัสถ์ รู้จักเก็บออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ หรือมัวเมาอบายมุข อยู่เป็นประจำ

ผลการวิจัยพบว่า กำลังพล สังกัดกองทัพบก ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ และได้นำเอาไปใช้ในการดำรงชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ มีผลให้ความเป็นอยู่และสภาพการเงินมีความคล่องตัวมากขึ้น รู้จักบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง ด้วยการเก็บออม ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย สรุ่ยสร่าย ทำให้ครอบครัว มีภาระหนี้สินลดน้อยลง และหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ในที่สุด ทำให้มีเงินเหลือ นำไปใช้จ่ายในครอบครัว หรือสามารถสำรองไว้ใช้ยามจำเป็น นอกจากนั้นแล้วยังสามารถนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ไปประยุกต์ใช้ไม่เพียงแต่เรื่องเงินเท่านั้น แต่ยังนำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิต ให้ยึดมั่นในคุณธรรม ดำรงอยู่ในสายกลาง ไม่เบียดเบียนใคร มีขวัญและกำลังใจที่ดีขึ้น เนื่องมาจากสภาวะหนี้สินลดลง และจะหมดไปในที่สุด

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Chainarong Chientong

TITLE : The way to adapt sufficiency economic to normal living of
Royal Thai Army personnel

DATE: September 2017 **WORD COUNT :** 5,824 **PAGES:** 12

KEY TERMS : Debt

CLASSIFICATION : Unclassified

This research is to declare the way to manage debt by follow the sufficiency economic of King's Rama 9th. This research has aim to give knowledge to military personnel about sufficiency economic ,to give the way managing debt concern. The military personnel will acknowledge how to survive in the money crisis and they will stand on their own legs.

This research is to collect others researches concern about sufficiency economic to emphasis the key to prove the assumption should be right. During money crisis in 1997 all countries suffering money shortage ,they lack of money and some of them had debt. The sufficiency economic of King's Rama 9th would be the way to survive on their own legs and have allergies to the future crisis.

This research founded that the assumption is true concern the way to sustain in the sufficient not to buy the extravagant things , just only very essential things .The good manner to collect money in the piggy bank could be use this money in the future. The military personnel will know the way to adapt this research to maintain sufficiency economic by themselves.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็เนื่องมาจากความเมตตา
กรุณาของ พันเอก สนิทสมุทร จันทรเนตร อาจารย์ที่ปรึกษา และพันเอก สีหนาท
เศวตเศรณี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะ ทั้งเนื้อหา การ
จัดรูปแบบของเอกสารวิจัย และช่วยปรับปรุงแก้ไขการบวนการวิจัยทุกขั้นตอน ให้
เป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกันของวิทยาลัยการทัพบก และขอขอบคุณ
อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการศึกษาในวิทยาลัยการทัพบก
ให้สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัย
การทัพบก ชุดที่ 62 ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
ตลอดจนการทำรายงานเอกสารวิจัยฉบับนี้ ให้กระผมได้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
และระเบียบของวิทยาลัยการทัพบก ทุกประการ

แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบกด้วยการนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับการดำรงชีวิต

ในปีพุทธศักราช 2540 ทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยประสบภาวะปัญหาเศรษฐกิจทรุดตัวที่เรียกกันว่า “วิกฤตการณ์ต้มยำกุ้ง” ทำให้ประเทศไทยต้องประกาศลดค่าเงินบาท ข้ายากหมากแพง กำลังซื้อของประชาชนลดน้อยลง ตลาดหุ้น และการลงทุนต่าง ๆ ล้มเหลว ประชาชนทุกคนเกิดภาวะความเครียด มีหนี้สินล้นพ้นตัว บางคนที่ไม่สามารถหาทางออกได้ ก็เกิดกรณีอัตวินิบาตกรรม ขาดกำลังใจในการดำรงชีวิต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ได้ทรงตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้เป็นอย่างดี พระองค์จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานอย่างเป็นระบบ จนสำเร็จผล เกิดเป็นปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อมุ่งหวังให้พสกนิกรของพระองค์ได้นำเอาแนวทางนี้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผ่านห้วงเวลาอันแสนวิฤตนี้ไปได้ และได้ทรงมีพระราชดำรัสต่อพสกนิกรที่มาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ปีพุทธศักราช 2541ว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง “พอเพียง” คือมีกินไม่พุ่มพวยไม่หรูหราแต่ว่าพอแม้จะบางอย่างดูพุ่มพวยแต่ทำให้มีความสุขถ้าทำได้ก็สมควรทำสมควรปฏิบัติทั้งนี้ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียงแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า self-sufficiency ผลิตอะไรมีพอที่จะใช้ไม่ต้องขอยืมคนอื่นอยู่ได้ด้วยตนเองเขาแปลจากภาษาฝรั่ง “ให้ยืนบนขาตัวเอง” หมายความว่าสองขาของเรายืนบนพื้นให้ยืนได้ไม่หกล้มไม่ต้องขอยืมขาคนอื่นมาแต่ว่าพอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้คือคำว่าพอก็เพียงพอคนเราถ้าพอในความต้องการมันก็มีความโลภน้อยเมื่อโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าประเทศใดมีความคิดอันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียงหมายความว่าพอประมาณไม่สุดโต่งไม่โลภอย่างมากคนเราก็อยู่เป็นสุข “พอเพียง” นี้อาจมีมากมีของหรูหราก็ได้แต่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่นต้องให้พอประมาณพุดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียงปฏิบัติตนก็พอเพียง¹

ปัญหาวิกฤติด้านเศรษฐกิจเมื่อ ปีพุทธศักราช 2540 แม้ปัจจุบันจะผ่านพ้นวิกฤติมาแล้วก็ตาม แต่ยังมีคนไทยจำนวนมากที่ยังยากจนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัญหาความยากจน

ส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชนบท โดยมากกว่าร้อยละ 80 ของคนยากจนในประเทศที่มีอยู่ประมาณ 7.3 ล้านคนอาศัยอยู่ในชนบทโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลส่วนหนึ่งมาจากพัฒนาที่ยืดเอาาระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ใช้นโยบายประชานิยม ประชาชนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุเป็นสำคัญกระตุ้นให้การใช้จ่ายเงินเพื่อการบริโภค ให้คุณค่ากับวัตถุนิยม รวมถึงการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมาก และมาอย่างรวดเร็ว โดยไม่รู้จักการแยกแยะในการรับข้อมูล เลือกรับเอาส่วนที่ดีที่เหมาะสมกับตนเองและสังคมไทย จึงส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา เช่น ความยากจน ปัญหายาเสพติด การเมืองที่มุ่งเอาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง จนนำไปสู่การแตกแยกทางความคิดมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน รวมถึงปัญหาอื่นๆปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หากพิจารณาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมแล้ว แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ คือ การดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ซึ่งเป็นหนึ่งในค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ในเรื่องการปฏิบัติตามพระราชดำรัสและการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560- 2564) ที่ได้เน้นนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ เป็นแนวทางในพัฒนา เป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อเตรียมความพร้อมของคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค”

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ได้ทรงพระราชทานแนวทางให้แก่พสกนิกรชาวไทย ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการชี้แนะ แนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินชีวิตไปในทางสายกลาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวความคิดที่

มีคุณค่าอย่างน้อย 2 ประการคือ ประการแรกเป็นเครื่องมือเตือนสติสำหรับประชาชนไทย ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต ท่ามกลางกระแสแห่งการพัฒนา และยังเป็น การเสนอแนะแนวทางออกจากวิกฤต ที่ประชาชนไทยกำลังเผชิญอยู่ โดยประยุกต์เข้ากับ ภูมิปัญญาของบรรพชนอย่างลงตัว ประการที่ 2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็น ทางเลือกที่เหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในฐานะที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และเป็นทั้งใน แนวทางปฏิบัติ โดยไม่ได้เฉพาะเจาะจงแต่เพียงกลุ่มเกษตรกรเท่านั้น หากแต่ครอบคลุมถึง คนทุกคน รวมทั้งภาครัฐ และเอกชน

หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย สามห่วง สองเงื่อนไข กล่าวคือ ห่วง แรก หมายถึง ความมีเหตุผล ห่วงที่สองหมายถึง ความพอประมาณ และห่วงที่สาม หมายถึง การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วนเงื่อนไขแรก หมายถึง การมีความรู้ และเงื่อนไขที่สอง หมายถึง การมีคุณธรรม ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้ดังนี้²

- 1.ความพอประมาณ คือ การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ หรือการดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในความ พอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เช่น การผลิตและการ บริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ โดยการดำเนินธุรกิจต้องยึดหลักความพอดี พอประมาณ ไม่เบียดเบียนธุรกิจของผู้อื่น
- 2.ความมีเหตุผล ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือ การดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยการพิจารณาจาก เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ มีความรอบคอบในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น อย่างมีเหตุและมีผล
- 3.การมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือการดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือการดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในการเตรียม ตัวพร้อมรับผลกระทบ กับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้ง ไกล และใกล้ เป็นการดำเนินการที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยไม่สร้างเหตุให้เกิด ความเสี่ยง ในการบริหารธุรกิจ และดำเนินชีวิตสามารถปรับตัวอยู่รอดได้ เมื่อมีภัยต่อ ธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิต

4.เงื่อนไขความรู้ คือการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ หรือการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รวมทั้งความรอบคอบ ที่จะนำความรู้ เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังใน ขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ

5.เงื่อนไขคุณธรรม การดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในความตระหนักรู้ มีคุณธรรม ที่ต้องมีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความเพียร การใช้สติปัญญาในการ ดำรงชีวิต ไม่มีความโลภ และไม่มีความตระหนี่ เป็นการดำเนินธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิต ด้วยคุณธรรม จริยธรรม ไม่เบียดเบียน หรือคดโกงผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตน หรือ ของผู้อื่น

ในปัจจุบันประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ มีความเป็นอยู่อย่างยากไร้ ลำบาก ขัดสน มีการใช้ จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย และนำเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในการดำรงชีวิต และเมื่อมาประสบกับภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ ทำให้มีการตกงาน และมีการดำรงชีวิตที่ฝืดเคืองมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการ ขยายตัวในด้านเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงปัญหาสังคมที่เพิ่มมากขึ้น การที่จะดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างไม่ฝืดเคืองและเพียงพอต่อความเป็นอยู่ จึงจำเป็นต้องมีหลักยึดมั่นในการปฏิบัติ ซึ่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถือว่าเป็นหลักที่สมควรจะนำมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ จึงต้องมีการวิจัยถึงการนำมาใช้ว่า จะสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่

กองทัพบก เป็นองค์กรหนึ่งที่มีกำลังพลอยู่จำนวน 287,341 นาย ซึ่งประกอบด้วยกำลังพล ทุกระดับชั้น จากการที่ผู้วิจัยได้รับราชการที่ กรมกำลังพลทหารบก มาเป็นระยะเวลา 14 ปี จึงได้รับทราบว่าการกำลังพลส่วนใหญ่ยังคงมีหนี้สินจำนวนมาก จากข้อมูลการจ่ายตรง เงินเดือนประจำเดือนพฤษภาคม 2560 พบว่า กำลังพลกองทัพบก มีหนี้สิน สูงถึง 1,300 ล้านบาทเศษ³กำลังพลส่วนใหญ่ยังคงขาดความพอเพียง หลงใหล ฟุ้งเฟ้อ กับสิ่งยั่วชวนต่าง ๆ แสงสี เทคโนโลยี ฯ ล ฯ ทำให้เกิดหนี้สินมากมาย และยังต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว เกิดปัญหาความเครียด ไม่สนใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เกิดปัญหากำลังพลเสื่อม เนื่องจากเกิดภาวะความซึมเศร้าจากการที่ต้องดำรงชีวิตโดยขัดสน ไม่มีเงินจับจ่ายใช้สอย มีการถูกตามทวงหนี้สิน จากเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินต่าง ๆ หรือบุคคลอื่น ซึ่งหนี้ที่เกิด

จากการกู้หนี้ยืมสินของกองทัพบก และจากการที่กำลังพลได้ทำการกู้เงินจากสถาบันการเงิน หรือกู้เงินจากบุคคลอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้กำลังพลของกองทัพบก มีความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อให้กำลังพลกองทัพบก มีแนวทางบริหารจัดการหนี้สินด้วยตนเอง
3. เพื่อให้กำลังพลกองทัพบกได้ทราบแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิต

ความหมายของคำว่า หนี้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช 2535 ว่าด้วยหนี้ ได้กำหนดนิยามของคำว่าหนี้คือ นิติกรรมระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า “เจ้าหนี้” เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า “ลูกหนี้” ชำระหนี้ โดยการส่งมอบทรัพย์สิน ทรัพย์สิน หรืองดเว้นกระทำการโดยลักษณะสำคัญของหนี้ มีองค์ประกอบคือ ต้องมีเจ้าหนี้และลูกหนี้ต้องมีผลผูกพันในทางกฎหมาย และต้องมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้ ซึ่งพอจะจำแนกได้ดังนี้

1. หนี้ในระบบ เป็นการกู้ยืมเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีการทำสัญญากู้ยืมไว้เพื่อเป็นหลักฐานการกู้ มีจำนวนหนี้และอัตราดอกเบี้ยที่ชัดเจน โดยลูกหนี้จะได้รับเงินตามที่ระบุในสัญญา และเจ้าหนี้ก็เรียกเก็บดอกเบี้ยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด โดยกรณีที่เจ้าหนี้เจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา จะมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งจะแตกต่างไปจาก เจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย เป็นต้น และเจ้าหนี้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non bank) ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น บริษัทอออน บริษัท จีอี แคปปิตอล เป็นต้น สามารถคิดอัตราดอกเบี้ยค่าธรรมเนียม ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งในส่วนของกองทัพบก มีรายการที่สามารถจำแนกเป็นหนี้สินต่าง ๆ พอสังเขปได้ดังนี้

1.1 สหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานเลขาธิการกองทัพบก

1.2 เงินออมทรัพย์กองทัพบก (อทบ.)

1.3 เงินกู้ธนาคารออมสิน

1.4 เงินกู้ธนาคารทหารไทย

1.5 สหกรณ์ออมทรัพย์ของแต่ละหน่วยงาน

2.หนี้นอกระบบ เป็น การกู้ยืมเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คือมีการเรียกดอกเบี้ยเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนด โดยอาจเป็นการคิดดอกเบี้ยไว้ล่วงหน้า รวมเข้ากับเงินต้น แล้วเขียนในสัญญากู้ ไม่ตรงกับเงินที่ลูกหนี้ ซึ่งหนี้นอกระบบนี้ สามารถเห็นได้ตามโฆษณาเงินด่วนต่างๆ ไม่ว่าจะในสิ่งพิมพ์ หรือป้ายประกาศที่ติดในที่สาธารณะต่างๆ ซึ่งถือเป็นการเรียกดอกเบี้ยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 654 ระบุให้เรียกเก็บดอกเบี้ยได้เพียงไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี เท่านั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายอื่นกำหนด⁴

สาเหตุที่ทำให้คนส่วนใหญ่เป็นหนี้

การที่เกิดหนี้มีสาเหตุมาจากความอยากได้ของคนเราที่ไม่รู้จักพอ ความอยากได้ มักจะทำให้เป็นหนี้ โดยไม่จำเป็น จนในที่สุดต้องตกเป็นทาสความโลภนั้น และความโลภแสดงตัวออกมาให้เห็นว่าฉันต้องการอย่างนั้น ฉันต้องการอย่างนี้ หากไม่ได้ครอบครองสิ่งนั้น ฉันจะไม่มีความสุข ทูรันทุราย ความกดดันจากสังคมช่วยก่อให้เกิดความโลภและจากการโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ ทำให้เราหลงระเหิงไปกับสิ่งยั่วยุต่าง ๆ จนไม่สามารถ ที่จะแยกออกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และอะไรเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น มีครอบครัวจำนวนมากเหลือเกินที่มีหนี้สินมากจนเป็นปัญหา ความโลภในสิ่งที่ฟุ่มเฟือย บีบบังคับให้พวกเขาเหล่านั้นต้องทำงานหนักขึ้น ทำงานล่วงเวลา ทำงานเสริมรายได้ สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เป็นหนี้ คือไม่มีการวางแผนการเงินและจัดลำดับว่าอะไรจำเป็น อะไรไม่จำเป็น สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นหนี้โดยไม่รู้ตัว การเป็นหนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี และการขอยืมเงินจากบุคคลอื่นก็เป็นการบ่มเพาะนิสัยที่ไม่ดีด้วยเช่นกัน เพราะว่าจะมีการขอยืมไม่รู้จักจบ คิดเพียงว่าเดี๋ยวไม่มีเงินก็หาเงิน ยืมเงิน หรือนำสิ่งของ และทรัพย์สินไปจำนำบ้าง ไปจำนองบ้าง เมื่อเป็นหนี้ก็เป็นทุกข์จะต้องคอยหาเงินมาชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ได้รับไว้กับเจ้าหนี้ มิฉะนั้นแล้วอาจกระทบต่อการยืมหรือกู้เงินในอนาคต ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเริ่มต้นโดยการวางแผนการเงินให้ดี และดำรงชีวิตแบบพอเพียงตามสถานะความเป็นอยู่

และรายได้ของตนเอง และไม่ทำตามแบบอย่างคนที่มีเงินทองมากกว่า เช่น เห็นเขาซื้อโทรศัพท์รุ่นใหม่ที่มีราคาแพง เราก็ไม่จะเป็นที่จะต้องซื้อตามแบบเขา เอาที่พอใช้ได้ไม่แพงนัก ตามที่เรามีกำลังซื้อ เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้สิน มี 2 ประการได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีดังนี้คือ⁵

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยซึ่งมีผลมาจากลักษณะของสังคมไทย คือ การกินอยู่ของคนไทยจำนวนไม่น้อยเกินฐานะทางเศรษฐกิจของตน ทั้งการอุปโภค และบริโภค ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ไม่เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจของชาติ หรือในเรื่องงานพิธีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งทางภาคเอกชนและรัฐบาล เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ งานวันเกิด ฯ ล ฯ ซึ่งเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือยเอิกเกริก และใช้เวลามากเกินไปจนความจำเป็น นอกจากนี้ ยังมีการหมกมุ่นการพนัน เครื่องดองของเมา และอบายมุข ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยในยุคก่อน ๆ จึงกำหนดนโยบาย 4 ประการ คือ ประหยัด นิยมไทย วินัยของชาติ ความสะอาดของบ้านเมือง ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สม่ำเสมอ และจริงจัง โดยเฉพาะเรื่องของการประหยัดนั้น ถือเป็นนโยบายสำคัญประการแรกสุด ที่ต้องส่งเสริมให้คนไทยถือปฏิบัติโดยมีเป้าหมายให้ประชาชน ประหยัดทรัพย์ ประหยัดเวลา และประหยัดพลังงาน ในการนี้รัฐบาลวางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้คือ การพยายามสร้างตัวอย่างที่ดี ปลุกฝังค่านิยมการประหยัด สร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการประหยัด และใช้ชีวิตเรียบง่ายตามหลักศาสนา โดยใช้สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เผยแพร่จัดให้มีการสัมมนา ฝึกอบรมในหน่วยงานทั้งภาครัฐราชการ เอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนจัดทำเอกสารและคำขวัญเผยแพร่ เพื่อให้เห็นว่าการประหยัดและการออมเป็นสิ่งสำคัญที่จะมีส่วนช่วยปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน และต้องการการดำเนินงานอย่างจริงจัง หรือต้องการความร่วมมือ จากหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและการออมนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นในตัวคนทุกคน และในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าว ทำให้ข้าราชการและประชาชนโดยทั่วไป ที่ไม่ยึดหลักการประหยัด ต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากจิตใจของข้าราชการไม่อาจควบคุมตนเองได้ หลงใหลกับระบบสังคมนิยมแบบ บริโภคนิยม จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน เนื่องมาจากขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงิน การพยายามซื้อหาสิ่งของที่

ฟุ่มเฟือยเข้ามาใช้สอยทั้งที่ไม่จำเป็น และการซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องมือสื่อสาร นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วเนื่องจากข้าราชการมีสังคม การอยู่ร่วมกัน จึงต้องพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน จึงทำให้มีรายจ่ายที่มีใช้หนี้สินราชการ เช่น ค่าใช้จ่ายด้านสังคม ค่าเครื่องแต่งกาย ค่ายานพาหนะเดินทาง ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว ค่าสาธารณกุศล ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทั้งของบุตร และของตนเอง ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบิดา มารดา รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบต่ออื่น ๆ นอกจากนี้กำลังพลส่วนใหญ่มีได้ประกอบอาชีพเสริม ที่จะเพิ่มรายได้ให้พอแก่รายจ่าย

2. ปัจจัยด้านสังคม จากสภาพสังคมปัจจุบันที่ยังคงให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวและสังคมอยู่ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างพี่น้อง การให้การอุปการะบุคคลในครอบครัว ตลอดจนยังคงมีส่วนร่วมกับสังคม เช่น การช่วยเหลือจัดการเรื่องงานบวช งานศพ และงานเทศกาลต่าง ๆ นอกจากนี้ สภาพสังคมการทำงานซึ่งต้องมีการสังสรรค์หรือการช่วยเหลือระหว่างเพื่อนฝูง ทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า ภาษีสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดหนี้ เนื่องจากเงินที่จะต้องใช้จ่ายในครอบครัวต้องเจียดจ่ายไปช่วยเหลือสังคม ทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องเกิดขึ้นอีกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นี้สัคนไทย จากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดหนี้สินแล้ว ยังมี ความเกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยของคนไทยหลายประการ ได้แก่ นิสัยเลือกงาน คนไทยส่วนมากชอบงานที่สบาย ๆ ทำงานน้อย แต่ได้ผลตอบแทนสูง ยิ่งเป็นงานที่มีเกียรติ มีหน้ามีตาในสังคมยิ่งชอบ เช่น งานราชการ เป็นงานที่คนไทยชอบมากที่สุด เพราะงานราชการเป็นงานที่สบาย และมั่นคง ซึ่งสาเหตุมาจากการที่คนไทยถูกปลูกฝังค่านิยมกันมาอย่างผิด ๆ ในเรื่องของการทำงานคือ การสอนให้ลูกเป็นเจ้าคนนายคน นอกจากนี้ในการอบรมเลี้ยงดูลูก พ่อแม่ส่วนมากเลี้ยงดูลูกแบบผิด ๆ คือเลี้ยงลูกแบบทะนุถนอม ในที่สุดลูกก็เลยทำอะไรไม่เป็น เมื่อเติบโตมาก็เป็นคนหนักไม่เอา เบาไม่สู้ แม้แต่ในระบบการศึกษา นิสัยฟุ่มเฟือยไม่ประหยัด เกี่ยวกับอาหารการกิน คนไทยนิยมบริโภคอาหารตามร้านอาหารนอกบ้าน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับคนประเทศอื่น ๆ แล้วพบว่า คนในประเทศอื่น ๆ จะบริโภคเท่าที่จำเป็นและเป็นเวลา พอหมดเวลาเขาก็จะเลิกรับประทาน และร้านอาหารต่าง ๆ ก็จะไม่ขายตามไปด้วย แต่ในประเทศไทยมีอาหารการกินมากมาย และยังเปิดตลอดเวลา 24 ชั่วโมง เพราะความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าว คนไทยจึงมีนิสัยชอบ

รับประทานเป็นอันดับหนึ่ง และแบบสุรุ่ยสุร่าย ทั้งขว้าง การใช้รถยนต์ส่วนตัวไปทำงานมากขึ้น แม้ว่าจะเสียค่าใช้จ่ายสูง บนถนนในประเทศไทยมีรถยนต์วิ่งแทบทุกยี่ห้อที่มีขายอยู่ในโลก ตั้งแต่ราคาต่ำสุด ไปจนถึงราคาสูงมาก ๆ คนมีเงินนิยมการเปลี่ยนรถยนต์เหมือนเปลี่ยนของเล่น ซื้อมาใช้งานได้ไม่เท่าไร เหยิง 1 – 2 ปี ก็ขายทิ้ง แล้วก็ซื้อคันใหม่ เนื่องจากค่านิยมของคนไทย หากใครมีรถยนต์ใหม่ ๆ ก็จะได้รับยกย่อง เชิดหน้าชูตาในสังคมนั้น จนเป็นนิจสิน คนไทยมีนิสัยรักการพนันเป็นอย่างมาก เพราะคิดว่ารวยไว แม้แต่การกีฬาแต่ละชนิดก็สามารถมาเล่นพนันกันได้ อาทิเช่น มวย กอล์ฟ การแข่งม้า เป็นต้น และที่สำคัญก็คือสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่มีประจำทุก 2 ครั้งต่อเดือน นอกจากนั้นแล้วยังมีการเล่นหวยใต้ดินซึ่งเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ยังนิยมลักลอบเล่นกันอยู่เป็นประจำ

จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว ล้วนเป็นสิ่งที่เพิ่มภาระหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ที่นับวันมีแต่จะเพิ่มพูนมากขึ้น จากการที่ประเทศไทยก้าวสู่ความเป็นสากล หรือ ไทยแลนด์ 4.0 ทำให้กำลังพลหลาย ๆ นายส่วนใหญ่ต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย ให้มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ที่จะต้องมีอุปกรณ์ทางการสื่อสาร เครื่องใช้ไฟฟ้าสมัยใหม่ ที่มีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีตลอดเวลา เช่น โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน ที่เปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิมที่เป็นเพียงเครื่องมือติดต่อสื่อสารชนิดหนึ่ง ปรับเปลี่ยนไปเป็นโทรศัพท์ที่ไม่เพียงแต่สามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารได้เท่านั้น แต่สามารถเป็นได้ทั้งทีวี กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกภาพและเสียง เครื่องบันทึกเสียง ที่เก็บข้อมูลต่าง ๆ มีหลากหลายราคา จึงเป็นที่สนใจของกำลังพลทุกคนที่ต้องการเป็นคนทันสมัย ต้องการที่จะมีไว้ในครอบครอง ได้รับการยกย่องจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งนั่นหมายถึงจะต้องนำเอาเงินที่เก็บสะสมมา เพื่อนำไปจัดหาสิ่งที่ต้องการ จนกลายเป็นความฟุ้งเฟ้อ หรุหร่า ฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น สุดท้ายแล้วก็ต้องใช้จ่ายเกินตัว เงินเดือนหรือรายได้ที่หามาได้ก็ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ต้องไปกู้หนี้ยืมสิน เสียดอกเบี้ยจำนวนมาก นานเข้าก็กลายเป็นดินพอกหางหมู ชักหน้าไม่ถึงหลังติดหนี้สินมากมาย

การมีชีวิตอยู่ในสังคมของคนไทยทุกวันนี้ ต้องอยู่อย่างยากลำบากแสนเข็ญ ต่างจากในอดีตที่ผ่านมาทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก ทำให้ผู้คนต่างก็ต้องดิ้นรนเพื่อปากท้อง ด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบ ปัญหาการจราจรที่ติดขัดโดยเฉพาะสังคม

เมืองหลวง เมื่อผู้คนมาก ความต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และเครื่องนุ่งห่ม ที่เป็นปัจจัยสี่ มีมากขึ้นเกินกว่ากำลังการผลิต จึงเป็นเหตุให้ค่าครองชีพก็ต้องสูงขึ้นอย่างสัมพันธ์กัน ชีวิตข้าราชการกองทัพบก ทุกระดับชั้นมีรายได้หลักที่มาจากเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ซึ่งเป็นจำนวนที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตอยู่ของบุคคลนั้น แต่หากบุคคลนั้นมีครอบครัวขึ้นมา การใช้จ่ายก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ไม่สัมพันธ์กับรายรับ หากภรรยา หรือสามี มีรายได้เพียงทางเดียวแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของครอบครัว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากไม่มีอาชีพเสริมที่จะหารายได้เข้ามาช่วยจุนเจือครอบครัว หากไม่สามารถทำอาชีพเสริมได้แล้ว แนวทางที่จะทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่สามารถอยู่รอดต่อไปได้ คือต้องรู้จักคุณค่าของเงิน ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ไม่ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ที่มีราคาสูง เช่น โทรศัพท์มือถือ ราคาแพง ที่รีไซเคิลใหญ่ เกินความต้องการที่จะใช้ หรือรถยนต์หรูราคาแพง โดยที่ตนเองไม่มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะจัดหาได้⁶

แนวทางการจัดการหนี้สินด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาวิจัยในเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ พบว่า กำลังพลของกองทัพบกส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว⁷ระดับชุมชนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของกำลังพลทุกนาย ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัวตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีกรอบแนวคิด ที่มี

คุณค่า เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤตเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ ในทุกระดับโดยเน้นบนทางสายกลาง และ การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักรู้ต่อตนเองและครอบครัว ถึงภาระหนี้สิน เพื่อให้รู้ด้วยตนเอง ว่าภาระที่จะต้องจ่าย ในแต่ละเดือน มีอะไรบ้าง
2. การจัดทำ“บัญชีครัวเรือน” อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อช่วยในการปรับปรุงพฤติกรรม “ลดรายจ่าย” ที่ไม่จำเป็น “เพิ่มรายได้” ด้วยอาชีพเสริม โดยไม่เบียดบังเวลาราชการ และไม่ใช่งานที่หนักเกินไป ไม่กระทบกับสุขภาพและการทำงานราชการ
3. การ รีไฟแนนซ์ โดยหาแหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยถูกกว่า หรือการเลือกชำระดอกเบี้ยบัตรเครดิตที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าก่อน
4. การขายสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไป คือตัดภาระสิ่งที่ไม่จำเป็น รวมถึงการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน
5. การควบคุมตนเองไม่ให้ก่อหนี้ซ้ำอีก⁸
6. กำลังพลต้องมีความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป เช่น มีกำลังทรัพย์ในการจัดการรถยนต์ที่มีราคาไม่แพงมากเกินไป จากความจำเป็น รถยนต์นั้นก็สามารถใช้ได้ โดยคำนึงถึงกำลังทรัพย์ที่ตนเองมีอยู่เป็นสำคัญ
7. การปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อลดรายจ่ายค่าอาหาร หรือการเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลา หรือสัตว์ปีกต่าง ๆ เพื่อนำเนื้อมาเป็นอาหารลดรายจ่ายค่าอาหารประจำวัน
8. มีความรู้ในการประกอบอาชีพที่ตนทำอยู่ เล่น การเลี้ยงสัตว์ ก็จะต้องมีความรู้ว่ามีสัตว์ที่เลี้ยงนั้น เหมาะแก่สภาพพื้นที่และภูมิอากาศเช่นไร แม้แต่การปลูกพืชก็ต้องมีความรู้ในเรื่องศัตรูพืช มิฉะนั้นแล้วก็จะเกิดภาวะสัตว์ล้มตาย และพืชพันธุ์ไม่เจริญงอกงาม นำมา ซึ่งการขาดทุน และแม้แต่งานราชการก็ต้องมีความรู้ความชำนาญ ในงานที่ตนรับผิดชอบ อยู่ ไม่ให้ผู้ใดมาฉกฉวยช่องทางหาผลประโยชน์ได้

- 11.ลด ละ เลิก อบายมุข ทั้งปวง ที่เป็นตัวบ่อนทำลายสินทรัพย์ที่หามาได้ ซึ่งไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ นำมาซึ่งความสูญเสียทรัพย์ และชีวิต หรือการกระทำที่ผิดกฎหมาย จากการขาดสติได้
- 12.ดำรงตนให้อยู่ในความไม่โลภ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อกงานในหน้าที่ และไม่หาช่องทางแสวงผลประโยชน์จากงานที่เรารับผิดชอบ เพื่อมิให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

สรุปผลที่ได้จากการวิจัย

จากการที่ได้รวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ มาแล้ว พบว่ากำลังพล สังกัดกองทัพบก ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ และได้นำเอาไปใช้ในการดำรงชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ มีผลให้ความเป็นอยู่และสภาพการเงินมีความคล่องตัวมากขึ้น รู้จักบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง ด้วยการเก็บออม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย ทำให้ครอบครัว มีภาระหนี้สินลดน้อยลง และหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ในที่สุด ทำให้มีเงินเหลือ นำไปใช้จ่ายในครอบครัว หรือสามารถสำรองไว้ใช้จ่ายจำเป็น นอกจากนั้นแล้วยังสามารถนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ไปประยุกต์ใช้ไม่เพียงแต่เรื่องเงินเท่านั้น แต่ยังนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้อยึดมั่นในคุณธรรม ดำรงอยู่ในสายกลาง ไม่เบียดเบียนใคร มีขวัญและกำลังใจที่ดีขึ้น เนื่องมาจากสภาวะหนี้สินลดลง และกำลังจะหมดไปในที่สุด กำลังพลกองทัพบก สามารถขยายผลการนำแนวทางนี้ไปสู่ครอบครัว ญาติพี่น้อง และชุมชนใกล้เคียง ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ทุกประการ ซึ่งเป็นหลักการที่ได้ทรงพระราชทานแนวทางไว้ เพื่อให้คนไทยทุกคนและหลักการนี้จะยังคงใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าสถานการณ์โลกจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ จะมีเงินใช้ ด้วยความพอเพียง ใช้แต่สิ่งของที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันเท่านั้น ไม่อยากได้สิ่งของฟุ่มเฟือยหากทุกคน รวมถึงทุกภาคส่วนสามารถกระทำได้ตามแนวทางนี้ ประเทศไทยของเราก็จะพึ่งพาตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องนำเข้าสินค้าที่ไม่จำเป็น หรือต้องไปกู้เงินจากต่างประเทศทำให้สถานะทางการเงินของประเทศมั่นคง และมีเสถียรภาพ

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินการบริหารจัดการหนี้สิน ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตของกำลังพล นั้น หากไม่มีผู้บังคับบัญชาที่คอยสอดส่อง กำกับดูแล แล้วไซ้ การดำเนินการดังกล่าวก็ไม่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ จึงเห็นควรเสนอแนะการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น โดยมีแนวทางดังนี้

1. แนวทางเชิงนโยบาย ทุกหน่วยงานควรมีนโยบายที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้

- 1.1 ส่งเสริมให้กำลังพลทุกนายจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจดบันทึกรายรับ รายจ่าย ของกำลังพลทุกนายในแต่ละเดือน อีกทั้งยังเป็นการเตือนความจำของจำนวนเงินที่ได้รับ และใช้จ่ายไปในแต่ละเดือน
- 1.2 สนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทำการตรวจสอบสถานะหนี้สินของกำลังพลในแต่ละเดือน เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อไป
- 1.3 ปรับปรุงระบบสวัสดิการของกำลังพลให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่ง
- 1.4 ลดการอนุมัติการกู้เงินของกำลังพล ที่นำไปใช้ในทางที่ผิดวัตถุประสงค์ และความจำเป็นลงและรายรับเมื่อหักรายจ่ายทั้งหมดแล้วจะต้องเหลือไม่น้อยกว่า 1 ส่วนใน 3 ส่วนของเงินเดือน
- 1.5 รณรงค์ส่งเสริมให้กำลังพล ลด ละ เลิก อบายมุข ทุกประเภท

2. แนวทางเชิงปฏิบัติ ทุกหน่วยงานควรรณรงค์ให้กำลังพลได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงและกำกับดูแลกำลังพล ดังนี้

- 2.1 ชมเชย และยกย่องกำลังพลที่ได้ปฏิบัติตามนโยบาย และนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปบริหารจัดการหนี้สิน จนกระทั่งหนี้สินหมดไป
- 2.2 จัดกำลังพลไปทัศนศึกษาดูงานในสภาพภูมิประเทศจริง ของบุคคลที่ได้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้แล้วประสบผลสำเร็จ เช่น เกษตรกร หรือกำลังพลที่ได้นำแนวทางนี้ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- 2.3 ผู้บังคับหน่วย ส่งเสริมให้กำลังพลมีอาชีพเสริมที่สุจริต และไม่กระทบเวลาราชการ

2.4 อบรมศีลธรรมประจำเดือน ทั้งในและนอกหน่วยให้กับกำลังพล

2.5 ผู้บังคับหน่วย หมั่นตรวจตรา เยี่ยมเยียนกำลังพล ทุกระดับชั้น ณ บ้านพักของกำลังพล ซึ่งจะทำให้กำลังพล รู้สึกว่าผู้บังคับบัญชา มีความห่วงใย ใส่ใจในความ เป็นอยู่ทำให้มีขวัญกำลังใจที่ดี พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามที่ผู้บังคับบัญชา แนะนำ หรือสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ¹ เศรษฐกิจพอเพียง.พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ.
กรุงเทพฯ ฯ :ศาลาคุสิดาลัย; 2541.
- ² จรรย์คุณพัฒน์ กังสดาลเสนานนท์.การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของบุคลากรในบริษัท เอส.เอส.ที.คอเปอร์ จำกัด[เอกสารวิจัยส่วนบุคคล].
กรุงเทพฯ ฯ: วิทยาลัยการทัพบก;2555.
- ³ ข้อมูลการจ่ายตรงเงินเดือน กำลังพลกองทัพบก ประจำเดือนพฤษภาคม.กรุงเทพฯ ฯ;
2560
- ⁴ ประมุข ศิริอังกุล.ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ [อินเทอร์เน็ต].กรุงเทพฯ ฯ; 2535
[เข้าถึงเมื่อ 28 พ.ค.2559] เข้าถึงได้จาก <http://www.pamook.com>
- ⁵ เรืองพงษ์ วงษ์ศรีสุข,พันเอก. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาระหนี้สิน ของนายทหารชั้นประทวน
สังกัดกรมทหารม้าที่ 6 [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล].กรุงเทพฯ ฯ: วิทยาลัยการทัพบก;2556.
- ⁶ ชัยพร อวยพร,พันเอก. ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามการนำหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงกับภาวะการเป็นหนี้สิน ของข้าราชการทหารบก สังกัดจังหวัดทหารบก
กาญจนบุรี [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล].กรุงเทพฯ ฯ : วิทยาลัยการทัพบก ; 2555.
- ⁷ พรชัย มาหลิน,พันเอก. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตของ
ทหารกองประจำการสังกัดจังหวัดทหารบกร้อยเอ็ด [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล].กรุงเทพฯ ฯ
: วิทยาลัยการทัพบก ; 2558.
- ⁸ ประยุทธ์ จันทร์โอชา,พลเอก. การบริหารจัดการหนี้สินกำลังพลของกองทัพบก
[อินเทอร์เน็ต].กรุงเทพฯ ฯ; 2558. [เข้าถึงเมื่อ 12 มิ.ย.2560] เข้าถึงได้จาก
http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1439551226

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก ชัยณรงค์ เชียงทอง

วัน เดือน ปี เกิด 2 ธันวาคม 2511

การศึกษา

- พ.ศ.2529 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี
พ.ศ.2530 โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 28
พ.ศ.2535 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 39
พ.ศ.2540 โรงเรียนทหารราบกองทัพบกสหรัฐอเมริกา หลักสูตร Pathfinder และ Jumpmaster
พ.ศ.2544 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 79

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2535 – 2537 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์
พ.ศ.2537 – 2539 ผู้บังคับหมวดเครื่องยิงหนัก กองร้อยเครื่องยิงหนัก กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์
พ.ศ.2539 - 2543 นายทหารฝ่ายส่งกำลังบำรุง กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์
พ.ศ.2543 - 2544 ประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ.2544 - 2547 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ.2547 - 2551 หัวหน้าแผนก กรมกำลังพลทหารบก
พ.ศ.2551 - 2559 รองผู้อำนวยการกอง กรมกำลังพลทหารบก

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ.2559 - 2560 นายทหารปฏิบัติการ ประจำกรมกำลังพลทหารบก